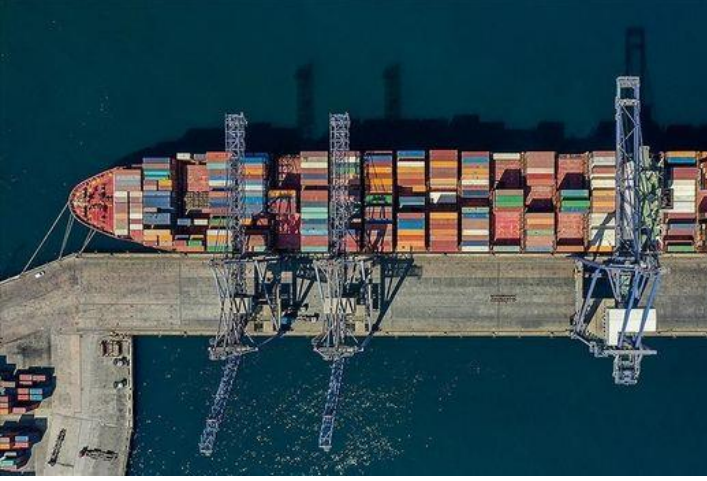


KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ



Türkiye Tedarik Zincirinde Avrupa'da Üçüncü En Popüler Ülke Oldu

Reuters Events ve dünyanın en büyük konteyner nakliye şirketi Maersk tarafından "Pandemi sonrası tedarik zincirinde değişim ve üretiminin yakına getirilmesi" konulu ortak araştırmasına göre, Türkiye, Avrupalı şirketler için Polonya ve Almanya'nın ardından "ürün tedarik etme ve tedarik zincirinin yabancı ülkede bulunan bir parçasını ya da tamamını ülkeye geri getirmede en popüler üçüncü lokasyon oldu. Dünya genelinde ise Türkiye, uluslararası şirketler için ürün tedarik etme ve tedarik zincirinin yabancı ülkede bulunan bir parçasını ya da tamamını ülkeye geri getirmede Vietnam, Hindistan, Almanya, Polonya, ABD, Çin ve Meksika'nın ardından sekizinci sırada yer aldı.



GLOBAL
PARTNERSHIP
ON ARTIFICIAL
INTELLIGENCE

Türkiye, Yapay Zekâ Küresel Ortaklığına Üye Oldu

Türkiye'nin Yapay Zekâ Küresel Ortaklığına (GPAI) üyelik başvurusu, Tokyo'da düzenlenen GPAI Bakanlar Konseyi Toplantısı'nda onaylandı. Yapay zekanın doğru, insanlık yararına kullanımı ve hukuksal çerçevesinin oluşturulması konusunda 14 ülkenin bir araya gelerek kurduğu Küresel Yapay Zekâ Ortaklığının (GPAI) sekreteryasını ise Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) yürütüyor. Küresel Yapay Zekâ Ortaklığının ilk aşamada öncelikle 'sorumlu yapay zekâ', 'veri yönetimi', 'işin geleceği' ve 'yenilik ve ticarileştirme' konularına odaklanması bekleniyor.

Avustralya, Kanada, Fransa, Almanya, Hindistan, İtalya, Japonya, Meksika, Yeni Zelanda, Güney Kore, Singapur, Slovenya, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Avrupa Birliği'ni de içeren Yapay Zekâ Küresel Ortaklığının amacı yapay zekanın insan merkezli gelişimini ve bu teknolojinin insan hakları, temel özgürlükler ve ortak demokratik değerlere tutarlı bir şekilde desteklenmesi olarak açıklanmıştı.

Milyonlarca Twitter Kullanıcısının Çalınan Verileri Ücretsiz Yayınlandı



Yaklaşık 7 milyon Twitter profilinin özel verileri bilgisayar korsanlarının eline geçti. ABD'li milyarder girişimci Elon Musk'ın satın aldığı sosyal medya platformu Twitter gündem olmaya devam ediyor. Teknoloji haberlerini içeren ve ücretsiz bilgisayar yardımı sunan bir web sitesi olan Bleeping Computer, Twitter kullanıcı kayıtlarının bir örneğini Twitter ile paylaştıktan sonra, sosyal medya şirketi Ocak 2022'de düzeltilen bir API hatası kullanarak bir veri ihlaline maruz kaldıklarını doğrulamıştı. Ardından temmuz ayında, bir bilgisayar korsanı 5,4 milyondan fazla Twitter kullanıcısının özel bilgilerini bir bilgisayar korsanlığı forumunda 30 dolara satmaya başladı.

Verilerin çoğu Twitter kimlikleri, adlar, oturum açma adları, konumlar ve doğrulama durumu gibi herkese açık bilgilerden oluşurken, telefon numaraları ve e-posta adresleri gibi özel bilgileri de içeriyordu. Bu veriler, Aralık 2021'de HackerOne hata ödül programında açıklanan ve insanların ilişkili Twitter kimliğini almak için API'ye telefon numaraları ve e-posta adresleri göndermesine olanak tanıyan bir Twitter API güvenlik açığı kullanılarak toplanmıştı.

Breached adlı bilgisayar korsanlığı forumunun sahibi hacker Pompompurin, Bleeping Computer'a, 5,4 milyon hesabın verilerinin ücretsiz olarak 'Şeytan' olarak bilinen başka bir bilgisayar korsanının Twitter'daki güvenlik açığını kendileriyle paylaşmasının ardından açıktan yararlanarak verileri ücretsiz paylaştığını açıkladı.

Silikon Vadisi'nde İşten Çıkarma Dalgası



ABD'de teknoloji sektöründeki binlerce çalışanın işsiz kalması son günlerde ülkedeki en önemli gelişmelerden biri olarak öne çıkıyor. Layoffs.fyi'ye göre, 760'tan fazla teknoloji şirketi bu yıl içinde çalışanlarını işten çıkardı. Crunchbase News'ın derlemesine göre ise, bu yıl Ocak-Kasım arasında bu sektörde işten çıkarılan sayı ise 72 bine ulaştı. Bazı firmalar ufak çapta işten çıkarma yaparken, bazı firmalar büyük kararlara imza attı. Teknoloji sektöründe işten çıkarmaların en büyük nedeni olarak değişen ekonomik koşullar gösteriliyor. Ancak her şirketin işten çıkarmalar için farklı nedenleri var.

Apple'ın Çin'deki Üretimi 6 Milyon Adede Yakın Düşecek

Apple Çin tesisinde yaşanan kargaşa dolayısıyla iPhone Pro'da 6 milyon adede yakın üretim kaybı yaşayacak. Konuya yakın kaynak, üretim tesisinde belirsizliğin sürdüğünü ve üretim kaybı adedinin değişebileceğini belirtti. Tesisi işleten Foxconn'un işçileri şiddetli protestolardan tekrar üretim hatlarına getirip getiremeyeceği üretim kaybı rakamında belirleyici olacak. Eğer önümüzdeki haftalarda tesisteki Kovid karantinası devam ederse üretim adetlerinde daha büyük kayıplar da görülebilir.

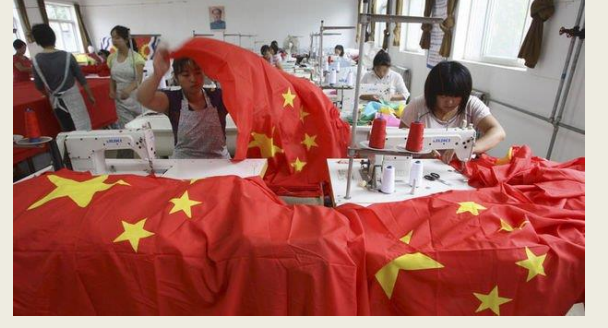
Zhengzhou kampüsü son dönemde Kovid karantinalarının tetiklediği işçi protestolarına sahne olmuştu. Foxconn ve yerel otoriteler salgını kontrol altına almakta zorlanmıştı. Binlerce işçi ekim ayındaki gıda sıkıntılarının ardından kendi imkanlarıyla tesisi terk etmişti. Foxconn tesisi Apple'ın bu yıl en çok talep gösterilen yeni iPhone 14 Pro modelini üretiyor. iPhone 14 Pro, iPhone 14 modellerinde düşen talebi telafi ediyordu. Apple üretim hedefini 90 milyon adetten 87 milyon adede düşürmüştü.



Çin, Mali'de Pamuklu Dokuma Fabrikası Kuruyor

Çin, Mali'de yıllık 45 bin ton kapasiteli pamuklu dokuma fabrikası kurmayı ve ülkede 5 bin kişilik iş gücü yaratmayı planlıyor. Mali Cumhurbaşkanlığından yapılan yazılı açıklamada, Cumhurbaşkanı Assimi Goita, Çin'in Bamako Büyükelçisi Cın Cihong ve beraberindeki heyeti kabul etti.

Görüşmede, başkent Bamako ve Koutiala kentinde 2 pamuklu dokuma fabrikasının kurulmasını öngören protokol imzalandı. Buna göre, Koutiala'ya kurulması öngörülen fabrika yıllık 20 bin ton, Bamako'daki fabrika da yıllık 25 bin ton dokuma kapasitesine sahip olacak.



ABD'de Enflasyona Rağmen E-Ticarette 'Black Friday' Rekoru

ABD'de Black Friday indirim gününde internetten alışveriş harcamaları rekor kırdı. Alışveriş sitelerindeki işlemleri analiz ederek e-ticaret hacmini ölçen Adobe Analytics'in açıkladığı verilere göre ABD'de internetten yapılan alışveriş harcamaları bu yılki Black Friday'de geçtiğimiz yıla göre yüzde 2,3 artışla 9,12 milyar dolara ulaşarak yeni bir rekora imza attı. Raporda ABD'de 2022'de geçtiğimiz yıllara göre e-ticaret harcamalarının büyüme hızının yavaşladığı belirtildi. En fazla indirimin olduğu gruplar ortalama yüzde 32 indirimle oyuncak, ortalama yüzde 23 indirimle elektronik ve ardından ortalama yüzde 14 indirimle giyim izledi.



Satışlar Ekim ayındaki ortalama bir günden yüzde 221 fazla olarak gerçekleşti. Raporda, ABD'deki satışlardaki artışın ne kadarının ürünler üzerindeki enflasyon etkisinden kaynaklandığı belirtilmedi. Bu yıl artan enflasyon nedeniyle ilgi çeken "Şimdi al, sonra öde" ödemeleri yüzde 78 arttı.

AB'nin Rus Petrolü İçin Gündeme Gelen Tavan Fiyatı Mevcut Fiyatların Üstünde Oldu

Avrupa Birliği diplomatlarının Rus petrolü için tavan fiyat uygulaması hakkında tartışmaları sürerken gündeme gelen 65-70 dolarlık fiyat tavanının mevcut Ural petrolü için uygulanan 52 dolarlık fiyatın oldukça üstünde olması tartışmalara neden oldu. Avrupa Birliği diplomatları arasında bu hafta Rus petrolü için varil başına 65-70 dolarlık fiyat tavanı gündeme gelmişti. Uygulandığında, sınırın ABD'nin öncülük ettiği bir süreçte tüm G-7 ülkeleri tarafından benimsenmesi bekleniyor.

Ancak, enerji alanında verileri derleyen Argus Media Ltd. tarafından sağlanan verilere göre, Rusya'nın gösterge petrol tipi olan Ural sınıfının mevcut fiyatının çok üzerinde olacağı belirtiliyor. Firmanın verilerine göre, Ural petrol fiyatları ülkenin iki önemli Batı ihracat terminalinde varil başına yaklaşık 52 dolara kadar geriledi. Üst sınırdan fazlasını ödeyen herhangi bir alıcının Yunanistan başta olmak üzere Avrupa'da faaliyet gösteren petrol tankerlerine erişimine veya petrol sızıntısı gibi risklere karşı endüstriyel standardı sigortaya erişimine izin verilmeyecek.



Üst sınırın 65-70 dolar aralığında olması kararlaştırılırsa, Rusya ve müşterileri şu anda aldıklarından daha yüksek fiyatlardan satış gerçekleştirecek ve gerekli araçlara erişilebilirliği güvence altına almış olacaklar.

Almanya'dan Elektrik Üreticilerine Beklenmedik Vergi



Almanya, hükümet tüketici yardım paketi için fon ararken, bazı temiz elektrik üreticilerinden elde edilen kazançların yüzde 90'ını geri alma planını ortaya koydu. Bloomberg News tarafından görülen bir yasa taslağına göre hükümet, güneş enerjisi, açık deniz rüzgârı ve nükleer için megavat-saat başına 130 euronun üzerindeki kazançların yüzde 90'ını vergi olarak almayı planlıyor.

Beklenmedik vergi, elektrik üreticilerine kullandıkları yakıta göre değişen bir ölçekte uygulanacak. Linyit fabrikaları, megavat saat başına 52 euronun üzerindeki kazançlarını ve 28 euroluk petrol tesisleri için vergilendirilecek. Tedbirler 10 ay boyunca geçerli olacak ve geriye dönük, Eylül 2022'nin başından Haziran 2023'ün sonuna kadar ve 2024'ün sonuna kadar uzatılabilir. Almanya, 22 Kasım'da şirketler ve konutlar için gaz fiyatlarına gelecek yıldan itibaren elektrik için daha fazla tahsis edilen bir üst sınır getiren 54 milyar euroluk bir paket açıkladı.

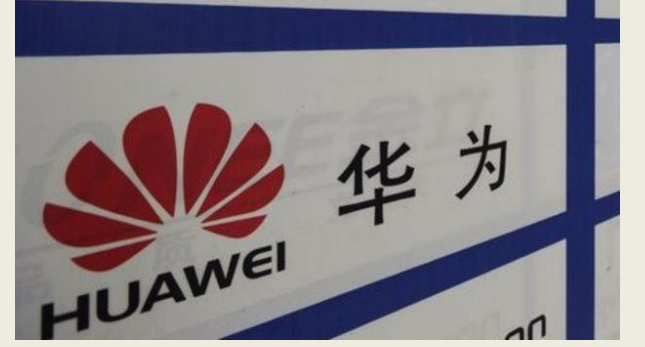
Nestle'den Suudi Arabistan'a 1,9 Milyar Dolarlık Yatırım



milyar dolar) yatırım planlıyor.

İsviçreli gıda devi Nestle, petrole bağlı ekonomisini çeşitlendirmek için yabancı yatırımcı çekme çabalarını hızlandıran Suudi Arabistan'a kahve ve bebek ürünlerinden başlayarak gelecek 10 yılda toplam 7 milyar riyal (1,86

ABD'den Huawei'ye Güvenlik Tehdidi Nedeniyle Yasak Getirildi



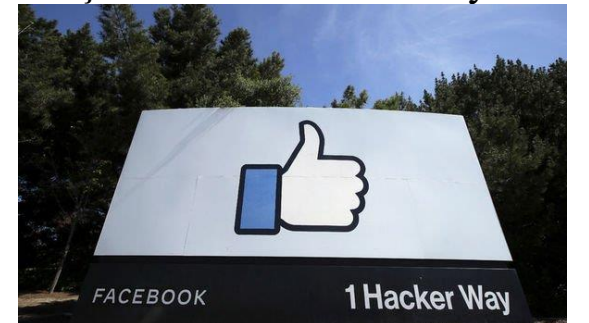
ABD Federal İletişim Komisyonu (FCC) güvenlik tehdidi gerekçesiyle Huawei, ZTE ve Hytera gibi bazı şirketlerden ekipman alımını ve satışını durdurduğunu açıkladı. FCC'den konuya ilişkin olarak yapılan açıklamada yeni politika adımının iletişim ağlarını korumak ve ülkenin milli güvenliği güçlendirmek' amacıyla atıldığı belirtildi. ABD'nin bu adımı, Çinli telekom firmalarının ABD'ye erişimini uzun yıllardır sınırlandırma çabalarının bir parçası olarak görülüyor. Eski Başkan Barack Obama döneminde başlayan yasaklar Trump döneminde hız kazanmıştı.

AB'den Meta'ya 275 Milyon Dolarlık Ceza

Meta geçen yıl keşfedilen ve 500 milyondan fazla Facebook kullanıcılarının kişisel bilgilerinin çevrimiçi olarak sızdırılmasına yol açan veri ihlali nedeniyle Avrupa Birliği'nin mahremiyet kurallarını çiğnediği gerekçesiyle 275 milyon dolar cezaya çarptırıldı. İrlanda Veri Koruma Komisyonu tarafından geçtiğimiz yıldan beri Meta'ya verilen cezaların toplamı, 900 milyon doları aştı. Eylül ayında, aynı düzenleyici kurum, çocuklara ilişkin verileri kötüye kullandığı için şirkete yaklaşık 400 milyon dolar para cezası vermişti.

Artan cezaların, Avrupa Birliği düzenleyicilerinin Genel Veri Koruma Yönetmeliğini (GDPR) daha agresif bir şekilde uyguladığını görmek isteyen gizlilik grupları tarafında memnuniyetle karşılanması bekleniyor. Yasa, 2018'de yürürlüğe girdiğinde teknoloji şirketlerinin düzenlenmesinde bir dönüm noktası olarak değerlendirilmişti. Ancak düzenleyicilerin o zamandan beri kuralları yeterince güçlü bir şekilde uygulamamaları nedeniyle eleştirilere maruz kalmıştı. İrlanda, AB'nin veri koruma kurallarının uygulanmasında oynadığı kilit rol nedeniyle bir süredir baskı altında.

Ülke, Meta, Google ve Twitter gibi şirketlerin AB ülkelerini bulmasının bir sonucu olarak, teknoloji şirketlerinin 2018 yasasına uyumunu denetlemekle görevlendirildi. İrlanda'da bir AB merkezi kuran TikTok'un faaliyetleri de başka bir soruşturma altında inceleniyor.



Suudi Arabistan'dan "Kral Selman Uluslararası Havalimanı" Projesi

Suudi Arabistan resmi haber ajansı SPA'ya göre, Veliht Prens Muhammed bin Selman, Riyad'da Kral Selman Uluslararası Havalimanı projesinin başlatıldığını resmen açıkladı. Veliht Prens Bin Selman'ın açıklamasına göre, yeni havalimanı, Riyad'ı dünyanın en büyük 10 kent ekonomisinden biri haline getirme planına ve başkent nüfusunda 2030 yılına kadar 15-20 milyon arasında değişecek büyümeye ayak uydurmaya katkıda bulunacak.

Yaklaşık 57 kilometrekarelik bir alana inşa edilecek olan Kral Selman Havalimanı, dünyanın en büyük havalimanlarından biri olacak. Alan, "Kral Halid Salonları" adı altında mevcut salonlar ve 6 pistin yanı sıra 12 kilometrekarelik destek tesisleri, konut, eğlence yerleri, alışveriş merkezleri ve birçok lojistik tesisi içerecek. Kapasitesinin 2030'a kadar yıllık 120 milyon yolcuya çıkarılması planlanıyor.



Havalimanında ayrıca 2050'de yıllık 185 milyon yolcu kapasitesine ulaşılması ve 3,5 milyon tona kadar kargo taşınması hedefleniyor.

Volkswagen Çengdu Fabrikasında Üretimi Durdurdu

Alman otomobil üreticisi Volkswagen, Çin'de Kovid-19 vakalarındaki artış ve kısıtlamalar nedeniyle Çin'in Siçuan eyaletinin başkenti Çengdu kentindeki fabrikasında üretimi durdurdu. Alman basınında yer alan haberlere göre, Kovid-19 dalgası nedeniyle Volkswagen'in Çengdu fabrikasında üretime geçici olarak ara verildi. Alman üreticinin Çengcun fabrikasındaki iki üretim hattı da salgın nedeniyle askıya alındı.



Bu arada, Volkswagen'in ülkedeki diğer fabrikalarında üretim devam ediyor.

DTÖ'den Küresel Mal Ticaretindeki Yavaşlamaya İlişkin Uyarı

DTÖ, Küresel Mal Ticaret Barometresi Kasım Raporu'nu yayınladı. Buna göre, Ekim'de 100 olan Mal Ticaret Barometresi Kasım'da 96,2'ye geriledi. Örgüt, ithalat talebinin zayıflaması nedeniyle küresel mal ticaretinin yavaşlayacağını öngördü. Barometredeki 100'den büyük okumalar trendin üzerinde büyüme olacağını gösterirken, 100'ün altındaki okumalar trendin altında büyümeyi işaret ediyor. Raporla "küresel ekonomi güçlü rüzgarlarla sarsılmaya devam ederken", küresel mal ticaretindeki büyümenin, 2022'nin son ayları ile 2023'de yavaşlamasının muhtemel olduğu vurgulandı.

Raporda, örgütün Mal Ticaret Barometresi'nde Kasım'daki gerilemenin, DTÖ'nün Ukrayna'daki savaş, yüksek enerji fiyatları ve büyük ekonomilerde parasal sıkılaştırma da dahil olmak üzere birkaç ilgili şok nedeniyle 2022'de yüzde 3,5 ve 2023'te yüzde 1 oranında küresel mal ticareti büyümesi öngören 5 Ekim'den yayınlanan tahminleriyle tutarlı olduğu belirtildi. DTÖ'nün raporunda, "Avrupa'da Rusya-Ukrayna savaşından kaynaklanan yüksek enerji fiyatları hane halkı harcamalarını baskılayarak ve üretim maliyetlerini artıracaktır.



ABD'de para politikasında sıkılaştırma konut, motorlu taşıtlar ve sabit sermaye yatırımı gibi alanlarda faize duyarlı harcamaları darbeleyecek." denilmişti.

Gana, Petrolü Dolar Yerine Altınla Satın Alacak



Batı Afrika ülkesi Gana, döviz artışının yol açtığı enflasyonun önüne geçmek için petrol ürünlerini altınla satın alacak. Gana Devlet Başkanı Yardımcısı Mahamudu Bawumia, Facebook hesabından yaptığı açıklamada, yerel para birimi cedinin değer kaybına ve hayat pahalılığına yol açtığı için petrol alımında yeni bir politika üzerinde çalıştıklarını belirtti.

Petrol ithalatçılarının Döviz talebinin kendilerini zora soktuğunu dile getiren Bawumia, dolar yerine altınla petrol takası yapılmasının ödemeler dengesini kökünden değiştireceğini ifade etti. Bu kararın Gana'nın bağımsızlığından bu yana aldığı en önemli ekonomi politikası değişimi olduğuna dikkati çeken Bawumia, yeni politikanın 2023'ün ilk çeyreğinin sonunda uygulamaya geçeceğini aktardı. Sahraaltı Afrika'da bağımsızlığını kazanan ilk ülke olan Gana, Güney Afrika'dan kıtanın en büyük ikinci altın rezervine sahip ülkesi.

Ford, Elektrikli E-Tourneo Custom'ı Tanıttı



Ford Pro, uzun yıllardır çok amaçlı minibüs serisine öncülük eden Tourneo serisinin tam elektrikli gelişmiş güç aktarma sistemine sahip olan ve Ford Otosan Kocaeli fabrikalarında üretilecek yeni nesil E-Tourneo Custom modelini tanıttı.

Manchester United Satışa Çıkıyor



Manchester United'ın sahipleri, tarihi İngiliz futbol kulübünün tamamen satılmasına yol açabilecek stratejik seçenekleri araştırıyor. Takım, yaptığı açıklamada, Glazer ailesinin, kulübün kısmi satışına veya stadyum ve altyapının yeniden geliştirilmesini içeren yatırımlara da yol açabilecek süreç üzerinde mali danışmanlarla birlikte çalıştığını doğruladı. Kulüp, 17 yıl önce ABD'li Glazer ailesi tarafından satın alınmıştı. Manchester United'ın yönetim eşbaşkanları ve direktörleri Avram Glazer ve Joel Glazer, konuyla ilgili yaptıkları açıklamada "Kulübün başarılı tarihinin inşasına devam etmeye çalışırken, yönetim kurulu stratejik alternatiflerin kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi için yetki verdi. Taraftarlarımız açısından en iyi seçenekleri değerlendireceğiz" ifadelerini kullandı.

OECD'ye Göre 2023'te Büyüme Yavaşlayacak

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), küresel ekonominin artan zorluklarla karşı karşıya olduğunu bildirdi. OECD'nin "Global Ekonomik Görünüm" raporuna göre, büyüme ivme kaybederken, enflasyon uzun süre yüksek seviyede kalıyor, güven zayıfladı ve belirsizlik yüksek. Rusya'nın Ukrayna'ya karşı savaşı fiyatları, özellikle enerji için önemli ölçüde yükseltti ve buna bağlı olarak enflasyonist baskıları arttı.

OECD, bu görünüm altında küresel GSYH büyümesinin bu yıl yüzde 3,1 olmasını, gelecek yıl yüzde 2,2'ye doğru daha da yavaşlamasını öngördü. OECD, 2022 yılı büyüme beklentisini ABD için yüzde 1,5'ten yüzde 1,8'e yükseltirken, gelecek yıl beklentisini yüzde 0,5 olarak korudu, 2024 yılı beklentisini yüzde 1,0 olarak belirledi. Enflasyon için bu yıl yüzde 6,2 olan öngöründe bir değişiklik olmazken, gelecek yılın beklentisi yüzde 3,4'ten yüzde 3,5'e çıkarıldı. 2024 yılında ise enflasyonun yüzde 2,6'ya doğru geri geleceği öngörüldü.

Euro Bölgesi için büyüme tahmini bu yıl için yüzde 3,1'den yüzde 3,3'e, gelecek yıl için yüzde 0,3'ten yüzde 0,5'e çıkarılırken, 2024 beklentisi yüzde 1,4 olarak belirlendi.



OECD, büyük gelişmiş ekonomilerde manşet enflasyonun bu yıl yüzde 6,3'ü gördükten sonra, gelecek yıl yüzde 4,25'e düşmesini, 2024'de yüzde 2,5'e gerilemesini bekliyor.